

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД
НОВИ САД

ПРОГРАМ РАДА ЗА 2015. ГОДИНУ

Нови Сад
јануар, 2015.

САДРЖАЈ

1.УВОД	3
2.ПОЛАЗНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ	4
3.ДЕЛАТНОСТ ЦЕНТРА	4
4.ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ЦЕНТРА	5
5. ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ ЦЕНТРА	6
5.1. ПОСЛОВИ НА ОБЕЗБЕЂИВАЊУ НЕОПХОДНИХ УСЛОВА ЗА ПОЧЕТАК РАДА ЦЕНТРА	6
5.2. ПРИПРЕМА ЗА ПОЧЕТАК РАДА	7
5.3. СТИЦАЊЕ УВИДА У ОСТВАРИВАЊЕ СТАНДАРДА ЗАШТИТЕ	8
5.4. ПЛАНИРАЊЕ УСЛУГА И МЕРА ЗАШТИТЕ	8
5.5. ПРОЦЕНА ХРАНИТЕЉСКИХ И УСВОЈИТЕЉСКИХ ПОРОДИЦА	9
5.6. ИЗБОР ПОРОДИЦЕ	9
5.7. КАМПАЊА ЗА ХРАНИТЕЉСТВО	9
5.8. РАЗВОЈ И УНАПРЕЂИВАЊЕ ХРАНИТЕЉСТВА	10
5.9. УСПОСТАВЉАЊЕ БАЗЕ ПОДАКА О ХРАНИТЕЉСТВУ	10
6. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ	11
7. МОГУЋИ РИЗИЦИ	11
8. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА РАДА	12

1. УВОД

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД (у даљем тексту: Центар) је основан Одлуком о оснивању Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад („Службени лист АПВ“, број 6/2014) од 19. фебруара, 2014. године, за територију Јужнобачког, Сремског и Средњебанатског управног округа.

Центар је основан ради пружања услуга процене и саветовања будућих хранитеља и усвојитеља, пружања подршке хранитељима, односно породицама које пружају услугу породичног смештаја и усвојитељима, као и обављања других послова. Оснивач Центра је Влада Аутономне Покрајине Војводине, са седиштем у Новом Саду, Булевар Михајла Пупина 16 (у даљем тексту: Покрајинска влада).

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД је настао као део целовитог приступа и активности за унапређивање заштите деце без родитељског старања и старијих лица у Војводини и његовим формирањем биће дат допринос изградњи система квалитета заштите корисника.

За његово оснивање коришћена су искуства других центара за породични смештај у Републици Србији (у Београду, Нишу, Крагујевцу и Ћуприји), пројекат Покрајинског завода за социјалну заштиту, као и добре праксе других земаља, посебно у складу са стандардима Европске Уније.

Законом о социјалној заштити („Службени гласник РС“, број 24/11) дефинисан је Центар за породични смештај и усвојење (чл. 130.-133.) као установа социјалне заштите, његове надлежности и функционисање.

Такође, делатност Центра је дефинисана у Правилнику о хранитељству («Службени гласник РС» бр.36/08) и у Одлуци о мрежи установа социјалне заштите за смештај корисника («Службени гласник РС», бр. 51/2008).

Покретањем Центра за породични смештај и усвојење у Војводини, директно се доприноси остваривању најважнијих реформских циљева зацртаних стратешким документима Републике Србије, којима се трасира развој услуга, мера и облика заштите деце и старијих, где се приоритет даје развоју алтернативних облика у односу на институционалну заштиту, као и обезбеђивању једнаких шанси за све.

Центар је током 2014. године формално основан и реализоване су све припремне радње како би се отпочело са делатношћу. Међутим, због актуелне Уредбе о поступку за прибављање сагласности и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава (у даљем тексту: Уредба) Центар још увек нема запослене, те није отпочео са обављањем делатности. Уредба је објављена у “Сл.гласнику РС”, бр. 113/13 и ступила је на снагу 21.12.2013. године, од када је и у примени.

Средства за оснивање и рад Центра у 2015. години, обезбеђена су Покрајинском скупштинском одлуком о буџету Аутономне Покрајине Војводине за 2015. годину, на седници одржаној дана 23. децембра 2014. године ("Службени лист АПВ", број 53/14) у оквиру раздела Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију у износу од 23.078.000,00 динара.

Планирано је да се послови и програмске активности Центра, предвиђени Програмом рада за 2015. годину, спроведу у сарадњи и уз подршку Покрајинског завода за социјалну заштиту и Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију.

2. ПОЛАЗНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ

Оснивање ЦЕНТРА ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД резултат је укупних реформских процеса у систему социјалне заштите и посебно система заштите деце без родитељског старања као посебно осетљиве групе.

Развој хранитељства као облика заштите условљен је и реформом система породично правне и социјалне заштите која се спроводи на нивоу државе и у оквиру које се интензивно, од 2002.године, спроводе реформски пројекти за развој и унапређивање хранитељства.

Центар је иновативна установа у систему социјалне заштите у АП Војводини, усмерена на изградњу савремених приступа за заштиту корисника и остваривању њихове добити на хранитељству. За успешан рад Центра и достизање постављених циљева јако је важно да се прецизно дефинише делатност Центра и основне претпоставке за њихову реализацију.

3. ДЕЛАТНОСТ ЦЕНТРА

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД је установа социјалне заштите чија је делатност организовање, смештај корисника и пружање стручне помоћи хранитељској и усвојитељској породици којој је корисник поверен. На оснивање, организацију и рад Центра примењују се прописи о јавним службама, прописи из области социјалне заштите и породичних односа.

Центар има својство правног лица, с правима, обавезама и одговорностима утврђеним Законом, Одлуком о оснивању и Статутом. У складу са Законом који уређује социјалну заштиту, Законом који уређује породичне односе и прописима донетим за њихово спровођење, Центар врши:

1. Припрему, процену и обуку будућих хранитеља и усвојитеља;
2. Пружа подршку хранитељима, односно породицама које пружају услугу породичног смештаја и усвојитељима;

3. Извештава Центар за социјални рад (у даљем тексту: ЦСР) о раду хранитеља и функционисању породица које пружају услугу породичног смештаја и предлаже мере ради отклањања евентуалних пропуста;
4. Обавља друге послове у складу са законом и другим прописима.

Органи руковођења, управљања и надзора Центра јесу: директор, управни одбор и надзорни одбор, које именује и разрешава Покрајинска влада. Мандат органа руковођења, управљања и надзора Центра је четири године. Центар обавља следеће послове:

- 1) популарисања и развоја хранитељства;
- 2) учешћа у процени опште подобности породица за хранитељство и припрему за хранитељство;
- 3) формирања регистра - базе података о хранитељству;
- 4) учешћа у избору хранитељске породице;
- 5) учешћа у планирању услуга и мера заштите на хранитељству;
- 6) праћења и увида у остваривање сврхе хранитељства;
- 7) подршке корисницима и хранитељским породицама;
- 8) учешћа у припреми корисника за излазак из система социјалне заштите или промену услуге;
- 9) истраживања;
- 10) обуке професионалаца, хранитеља и усвојитеља;
- 11) учешћа у пројектним активностима;
- 12) израде и издавања стручне литературе;
- 13) информисања, промоције и организације конференција и семинара.

Програм рада Центра за 2015. годину, на основу члана 10. став 1. тачка 2. доноси Управни одбор Центра, на њега даје сагласност Влада АПВ, а предлаже га на основу члана 8. став 2. тачка 4. директор; односно у овом програму в.д: директора Центра.

4. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ЦЕНТРА

Одлуком о оснивању, послови **директора Центра** су дефинисани на следећи начин:

- представља и заступа Центар;
- организује и руководи радом Центра;
- стара се о законитости рада Центра;
- предлаже Програм рада;
- предлаже акте које доноси Управни одбор;
- доноси Акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних места;
- врши и друге послове утврђене законом и статутом.

У Центру ће обављање послова бити организовано као јединствен процес рада.

САВЕТНИЦИ за праћење и подршку корисницима, хранитељским и усвојитељским породицама обављају послове увида у рад, испуњености услова и остваривања стандарда заштите у хранитељским породицама, планирања одговарајућих видова подршке, организовања мреже социјалне подршке за целовито задовољавање потреба корисника на хранитељству и друго.

САВЕТНИЦИ за унапређивање стручног рада и развој хранитељства/усвојења обављају послове супервизије рада саветника, реализације програма припреме и обуке будућих хранитељских и усвојитељских породица и учествовања у процени опште подобности, припремања и реализације програма подршке, припремања и обуке волонтера за подршку и различите облике кампање, као и истраживања потреба корисника и хранитељских/усвојитељских породица, припремања и реализације програма стручног усавршавања професионалаца на пословима хранитељства и усвојења, прате остваривања стандарда заштите, припремања одговарајуће литературе и друго.

5. ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ ЦЕНТРА

Конципирање активности за почетак рада ослања се на потребу завршетка процеса конституисања саме установе и снимања потреба корисника и хранитељских, као и усвојитељских породица као основе за развијање услуга.

5.1. ПОСЛОВИ НА ОБЕЗБЕЂИВАЊУ НЕОПХОДНИХ УСЛОВА ЗА ПОЧЕТАК РАДА ЦЕНТРА

Центар је правно лице, са правима, обавезама и одговорностима утврђеним законом, Одлуком о оснивању Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад и Статутом Центра. Центар послује као установа, у складу са прописима о јавним службама.

Да би делатност Центра у пуној мери могла доприносити развоју система социјалне заштите потребно је да се обезбеде сви неопходни услови, а у складу са релевантним законским и програмским документима. Такође, потребно је обезбедити услове за рад и јачање организационо институционалних способности запошљавањем стручних сарадника одговарајућег профила.

Неопходно је да се обезбеде материјални ресурси за остваривање програмских циљева, обезбеђивањем адекватног простора површине од око 150-200м², набавку опреме и другог потребног материјала, као и одговарајуће стручне литературе. Реализацију наведених послова вршиће директор Центра, односно лице које обавља послове и врши овлашћења директора до избора директора.

Активности везане за **обезбеђење стручних и других радника Центра**, у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места вршиће директор, односно лице које обавља послове и врши овлашћења директора Центра.

Током 2015. године, у складу са потребама делатности Центра и средствима планираним Предлогом финансијског плана примања и издатака Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад за 2015. годину, предвиђа се **запошљавање до 24 радника**.

Запошљавање лица високе стручне спреме, одговарајућег занимања, квалификованих за обављање послова из делатности Центра треба да обезбеди обављање послова саветника за хранитељство, супервизора, реализатора едукативних програма, као и обављање финансијских и правних послова Центра и обављање пратећих техничких и административних послова.

Поступак за прибављање сагласности за заснивање радног односа уређен је изменама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013 и 63/2013) и Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 113/13 и 21/14).

Преглед потребног броја запослених:

Назив радног места:	ЦПСУ НовиСад
Директор	1
Секретар	1
Саветник за хранитељство	10
Реализатор едукативних програма	4
Супервизор	2
Административни радник	1
Финансијски радник	1
Финансијски радник шеф рачуноводства	1
Возач	2
Спремачица	1
Укупно:	24

5.2. ПРИПРЕМА ЗА ПОЧЕТАК РАДА

За почетак рада установе и обављање делатности неопходно је радити на представљању Центра у јавности, затим на дефинисању сарадње са центрима за социјални рад и другим центрима за породични смештај. Потребно је обезбедити преузимање података о корисницима, хранитељима и усвојитељима, у циљу планирања програмских активности рада Центра.

Циљеви које очекујемо да остваримо у овој области односе се на представљање Центра као нове установе у систему и обезбеђивање видљивости Центра и прихваћености од стране других установа у систему. Такође, неопходно је да се дефинишу основне линије комуникације и да се успостави континуитет сарадње са значајним заинтересованим странама за рад Центра.

Наведени циљеви биће реализовани, на првом месту кроз организовање обука и стручног усавршавања које ће допринети подизању стручних компетенција запослених, од стране Покрајинског завод за социјалну заштиту и УНИЦЕФ-а, за стручне раднике у Центру, као и за хранитељске породице.

Такође, биће организовани састанци са центрима за социјални рад. Ради боље будуће сарадње са центрима за социјални рад биће припремљен предлог протокола о сарадњи између Центра за породични смештај и усвојење и центара за социјални рад, као и модела уговора између Центра за породични смештај и усвојење, центара за социјални рад и хранитеља, односно усвојитеља.

Ради успостављања контакта са хранитељима и усвојитељима током првих 6 месеци рада биће организовани састанци по групама у циљу упознавања са делатношћу Центра, међусобним односима, правима, обавезама и одговорностима за реализовање стандарда заштите корисника. Након састанака биће дефинисани даљи задаци и задужења запослених у Центру.

5.3. СТИЦАЊЕ УВИДА У ОСТВАРИВАЊЕ СТАНДАРДА ЗАШТИТЕ

Основна улога и задатак Центра је остваривање увида у услове и рад хранитељских и усвојитељских породица у складу са дефинисаним стандардима. Овај задатак се остварује непосредним увидом кроз посете породицама на терену, опсервацијом услова и интервјуом са члановима породице и корисником у посебном разговору, као и другим видовима комуникације са корисником и породицом, сарадњом са ЦСР, школом, вртићем, здравственим и другим институцијама или појединцима који могу допринети реалном увиду у стање корисника.

Основни циљеви овог сегмента рада Центра су да се успостави функционални модел праћења и евалуације заштите корисника, као и да се ради на унапређивању заштите корисника и обезбеђивању довољно стимулативних услова за достизање развоја у складу са њиховим потенцијалима.

Активности којима ће обезбедити остваривање овог циља односе се на теренске посете породицама и израду почетних извештаја о стању корисника. Важне активности којима се мора посветити посебна пажња у почетку обављања делатности Центра односе се на израду анализе затеченог стања заштите корисника, груписање специфичних проблема и потреба и дефинисање облика подршке. Када се добије детаљна анализа, саветници ће развити програм подршке за наредну годину рада.

5.4. ПЛАНИРАЊЕ УСЛУГА И МЕРА ЗАШТИТЕ

Планирање услуга и мера заштите кључно је за остваривање најбољег интереса корисника . Ова активност је логична последица или наставак активности за корисника након снимања стања и адекватне процене и степена остваривања потреба, снага и потенцијала, као и проблема и ризика за њихов развој.

Професионалци који ће радити на планирању услуга и мера заштите потребно је да стекну одговарајућа знања и вештине, као и да обезбеде укљученост и партиципацију самих корисника.

Циљеви у оквиру овог сегмента рада односе се на Дефинисање индивидуалних потреба корисника на хранитељству, подстицаја за остваривање потенцијала и конкретизовање свих активности и интервенција на решавању евентуалних проблема, као и на благовремено реаговање на проблеме и стварање услова за оптималан развој корисника на хранитељству.

5.5. ПРОЦЕНА ХРАНИТЕЉСКИХ И УСВОЈИТЕЉСКИХ ПОРОДИЦА

Процена хранитељских породица је према новим стандардима континуиран процес који обухвата, најпре процену опште подобности за хранитељство пре заснивања хранитељства, као и процену остваривања хранитељске улоге и развоја компетенција хранитеља током одвијања хранитељства, односно преиспитивање подобности за хранитељство након две године од издавања потврде о испуњености услова за бављење хранитељством.

Циљеви у овом сегменту рада Центра су да се уради процена способности хранитељских породица ради обезбеђивања хранитеља који поседују компетенције за хранитељство. Такође, циљ Центра је да ради на процени подобности усвојитељских породица.

Радиће се на томе да се уједначе услови и обезбеде једнаке шансе за све кориснике на хранитељству без обзира у којој породици су збринуте.

За реализацију ових циљева током 2015. године, радиће се припрема запослених и усмеравање ка томе шта је потребно урадити ради процене хранитељских и усвојитељских породица у редовном поступку, односно новопријављених.

5.6. ИЗБОР ПОРОДИЦЕ

Избор адекватне породице представља кључну фазу у поступку смештаја у хранитељску породицу. Овој активности треба посветити посебну пажњу, а избор породице вршити полазећи од карактеристика и потреба корисника.

Циљ рада Центра је да се обезбеде породице за кориснике које ће на најбољи начин задовољити његове потребе.

За период важења овог програма биће могуће радити само ургентне смештаје за кориснике који улазе у систем заштите. Биће неопходно урадити анализу потреба корисника и припрему за примену хранитељства као мере заштите.

5.7. КАМПАЊА ЗА ХРАНИТЕЉСТВО

Недостатак хранитељских породица, посебно за децу која имају одређене сметње у развоју, као и остваривање циља да се побољша структура хранитељских породица и регрутују хранитељи са вишим нивоом знања и вештина за обављање хранитељске улоге, захтева организовано и професионално популарисање хранитељства и вођење повремених кампања за придобијање нових породица.

Циљ Центра биће да се ради на регрутовању нових хранитељских породица са одговарајућим нивоом образовања, прихватљивом мотивацијом за хранитељство као полазиштима за развој и изградњу компетенција за хранитељство.

Центар ће успоставити сарадњу са медијима, организоваће састанке са заинтересованим партнерским организацијама и институцијама и дефинисати предлог облика кампање коју ће водити током наредне године, тј. у 2015. години.

5.8. РАЗВОЈ И УНАПРЕЂИВАЊЕ ХРАНИТЕЉСТВА

Развој и унапређивање хранитељства оствариваће се континуираним радом Центра на праћењу остваривања стандарда и планирању услуга у складу са стандардима квалитета. Центар је у обавези да одређене активности води као усмерене с циљем да се развијају поједини облици хранитељства у складу са потребама деце или унапређују неке услуге које постоје. Уколико буде прилике Центар ће се укључити у пројекте које су до сада водили УНИЦЕФ, Новак Ђоковић Фондација и други, а који се односе на специјализовано и ургентно хранитељство, али и на друге релевантне области.

Циљ рада Центра у домену развоја и унапређења хранитељства односи се на обезбеђивање једнаких шанси за све без обзира на различитости у погледу узраста, пола, националности и сл.

Центар ће заједно са другим Центрима за породични смештај и усвојење радити на иницирању предлога за измене, допуне и нормативно усклађивање постојећих прописа за увођење нових облика хранитељства, пре свега за специјализовано и ургентно хранитељство.

С обзиром да ће се Центар бавити смештајем старијих лица на породични смештај, паралелно ће се развијати модели најадекватнији индивидуалним потребама корисника.

Такође, један од задатака Центра је да на најбољи начин ради на препознавању потенцијалних породица и деце подобне за усвојење.

Поред запослених у Центру за реализацију појединих активности, по потреби, биће ангажовани спољни сарадници – експерти из различитих институција и организација, као и страни експерти који ће едуковати запослене и пренети им своја искуства из области хранитељства.

5.9. УСПОСТАВЉАЊЕ БАЗЕ ПОДАТАКА О ХРАНИТЕЉСТВУ

Центар има задатак да успостави базе података о хранитељима и корисницима на хранитељству, као и о усвојитељима и усвојеној деци. Успостављање базе података омогућиће преглед свих потенцијалних хранитеља и усвојитеља.

Циљ рада у овој области односи се на омогућавање доступности података о корисницима, хранитељима и усвојитељима и праћење одговарајућих стандарда у овој области.

У плану је израда програма за базу података о хранитељима и усвојитељима. Успоставиће се сарадња са другим Центрима у Србији ради прикупљања информација и усклађивања модела вођења базе података.

6. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Реализација програмских активности рада Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, требало би да обезбеди успостављање нове методологије рада са хранитељским и усвојитељским породицама.

Мерење резултата вршиће се, пре свега, преко резултата који су мерљиви и видљиви код самих корисника, хранитеља и усвојитеља, и који се као такви не могу уочити одмах на почетку.

Потребно је да стручњаци Центра стално прате реакције на одређене пружене услуге, њихова дејства на промене које се очекују код самих корисника, али и директно добијају оцене од самих корисника услуга, као значајних за процену степена остваривања очекиваних резултата.

Позитивне промене у животима корисника на хранитељству најбољи су индикатори резултата рада Центра. Очекивање таквих резултата и рад на њиховом остваривању подстицајно делује и укључује целокупне потенцијале запослених за рад у корист и за добробит корисника.

7. МОГУЋИ РИЗИЦИ

Центар је нова установа у систему социјалне заштите која преузима део послова који су обављани у центрима за социјални рад. Могуће је да у почетку има потешкоћа око разграничења улога и заједничких активности и одговорности.

Изназ се може сагледати у реализацији обуке за професионалце у делу спровођења стандарда заштите корисника на хранитељству и Правилника о хранитељству.

С обзиром да делатност Центра захтева обезбеђивање додатних извора средстава из буџета, могући ризици су и на страни финансирања делатности уколико се у најављиваној економској кризи успостављају рестриктивне мере финансирања делатности.

8. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА РАДА

За 2015. годину дат је детаљан преглед планираних трошкова рада Центра у укупном износу од 23.078.000,00 динара за реализацију Програма рада за 2015. годину.

Планирана средства распоређују се на следећи начин:

ЕКОНОМСКА КЛАСИФИКАЦИЈА	ОРГАНИЗАЦИЈОНА КЛАСИФИКАЦИЈА	ПЛАН за период
		од 01.01. до 31.12.2015.
411	Плате, додатци и накнаде запослених (зараде)	12.807.000,00
412	Социјални доприноси на терет послодавца	2.293.000,00
414	Социјална давања запосленима	579.000,00
415	Накнаде трошкова за запослене	482.000,00
416	Награде запосленима и остали посебни расходи	68.000,00
421	Стални трошкови	1.350.000,00
422	Трошкови путовања	300.000,00
423	Услуге по уговору	1.100.000,00
425	Текуће поправке и одржавање	200.000,00
426	Материјал	650.000,00
465	Остале дотације и трансфери	1.599.000,00
482	Порези, обавезне таксе, казне и пенали	40.000,00
483	Новчане казне и пенали по решењу судова	10.000,00
512	Машине и опрема	1.600.000,00
	УКУПНО:	23.078.000,00

Председник привременог Управног одбора

.....
Маријана Пујин